

TOIMENPIDEALOITE 44/2005 vp

Kaupparekisteritietojen julkisuus

Eduskunnalle

Monissa ammattiryhmissä, esimerkiksi oikeudellisella alalla ja hoitoalalla, työntekijä kohtaa työssään henkilöitä, jotka muodostavat turvallisuusriskin työntekijälle ja mahdollisesti myös hänen perheelleen. Turvallisuuden vuoksi on tärkeää, että työntekijän ja hänen perheensä osoitetiedot pysyvät salassa. Jokaisella on väestötietolain mukaan oikeus kieltää vapaamuotoisella yhteydenotolla maistraattiin tai Väestörekisterikeskukseen henkilö- ja osoitetietojensa luovutus esimerkiksi suoramarkkinointiin. Tietojen luovutusta viranomaisen tai lakisääteistä tehtävää hoitavan yhteisön käyttöön ei voi kieltää.

Yrittäjien ja erilaisten luottamushenkilöiden kohdalla ongelmaksi on muodostunut kaupparekisteriote, jossa osoitetiedot näkyvät luovutuskielestä huolimatta. Patentti- ja rekisterihallituksen kaupparekisteriosasto on viranomainen, jolle osoitetiedot tulevat automaattisella käytöyhteydellä väestörekisteristä. Kaupparekisteriotteessa näkyvät yrittäjän ja luottamushenkilöiden osoitetiedot, ja tiedot saa kuka tahansa. Tilaamalla rekisteriotteen esimerkiksi asunto-osakeyhtiöstä saa sen hallituksen jäsenten osoitetiedot.

Osoitteen näkymisen kaupparekisteriotteessa voi estää hakemalla väestötietolain 25 §:n 4 momentin mukaisen turvakiellon. Henkilö voi pyytää maistraatilta, ettei asuinpaikkaa koskevaa tietoa luovuteta muulle kuin viranomaiselle, ja useissa tapauksissa kiello estää tiedon luovuttamisen myös toiselle viranomaiselle. Turvakiello voidaan myöntää, jos on perusteltua syytä uskoa, että henkilön tai hänen lähipiirinsä terveys tai

turvallisuus on uhattuna. Turvakielloja on myönnetty esimerkiksi poliiseille ja sosiaalityöntekijöille. Turvakiello on vahva toimi ja hankaloittaa myös henkilön omia yhteyksiä viranomaisiin. Monien kohdalla terveyden ja turvallisuuden suojaamiseksi riittäisi, että osoitetiedot olisivat nykyistä paremmin suojattuina.

Tällä hetkellä henkilöllä, jolle maistraatin mukaan ei ole perusteita myöntää turvakielloa, ei ole mitään muuta mahdollisuutta salata osoitettua kuin lopettaa liiketoiminta ja luopua luottamustehtävistään. Ongelma on tiedossa myös kauppa- ja teollisuusministeriössä, mutta ministeri Pekkarisen vastaus kirjalliseen kysymykseen KK 978/2004 vp osoittaa, ettei sen vakuutta tiedosteta. Osoitetietojen julkisuudesta turvallisuudelle aiheutuvaa vaaraa ei tule vähättellä pitämällä sitä ammatinvalintaan tai luottamustehtävään liittyvänä tietoisena riskinottona.

Kaupparekisterijärjestelmän keskeisenä tavoitteena on ylläpitää oikeusvarmuutta ja liikevarmuutta elinkeinoelämässä tuottamalla yritysliiketoimintaan liittyvää tietopalvelua. Olisi kuitenkin arvioitava uudelleen, mitkä tiedot lopulta ovat keskeisiä järjestelmän toimivuuden kannalta ja sellaisia julkisia. Merkittävällä osalla suomalaisista on liiketoimintaa tai luottamustoimia, jotka näkyvät kaupparekisterissä.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että hallitus käynnistää pikaisesti uudelleenarvioinnin kaupparekisterissä julkaistavien tietojen laajuudesta ja var-

TPA 44/2005 vp — Kari Kärkkäinen /kd ym.

mistaa väestötietolainsäädännön kokonaisuudistuksen yhteydessä, ettei henkilötietoja koskeva rekisterijärjestelmäm-

me estä turvaamasta kenenkään terveyttä ja turvallisuutta.

Helsingissä 13 päivänä huhtikuuta 2005

Kari Kärkkäinen /kd
Toimi Kankaanniemi /kd
Päivi Räsänen /kd